

glorie. Ik bedoel daarmee, dat Veth met zijn portretten — als schilderwerk, als kunst — nooit overmatig een geestdriftigen bijval heeft ondervonden, waartegenover echter staat, dat hij, als maar weinigen, genoot een onverdeelde, algemeene achting en waardeering. Want hoe het zij, hij allereerst gold indertijd als de man van het portret onder de schilders.

Na het bezoek der tentoonstelling in Dordt, trof het, dat ik een der meest vooraanstaande jongeren van thans ontmoette, die me op wat ironischen toon vroeg, of ik nu in de stemming was geraakt tot het schrijven van een enthousiast artikel. Hij bedoelde daarmee natuurlijk, dat het onderwerp niet bijster animeerend was. Daar gelaten of het zin heeft alleen over kunstuitingen te schrijven die aanleiding kunnen geven tot hooggestemde loftuitingen, is daar ook te eerder het gevaar, dat er van de noodige objectiviteit in het oordeel verloren zal gaan. Het is, in 't algemeen, beter, redelijker-wijs de essentiele waarden te leeren kennen, of te doen inzien, dan met enthousiaste bewoordingen de gemoederen tot bewondering op te hitsen. Overigens, hoe dikwijls komt het niet voor, dat de gematigde, kalme waardeering constanter blijkt dan de vurige vereering! De uitlating van bovenbedoelden schilder intusschen is als een weerklank te verstaan van veler meening over het werk van Veth: verdienstelijk in bijzondere mate, maar, waarvoor je toch niet gauw warm loopt! Er zijn echter hoedanigheden en waarden, die minder opzichtig uitblinken, maar van zoodanig positief gehalte zijn, dat ze den ernstig-toeziende niet alleen achting, maar zelfs bewondering kunnen afdwingen.

Er is één eigenschap die alvast, buiten alle esthetische beoordeeling om, bij het kunstbedrijf van Veth onloochenbaar aanwezig is, en een eigenschap van hooge waarde, daar zij in alle omstandigheden menschelijke handelingen tot een veiligen leidraad kan — en moet — zijn, waardoor de daden de beteekenis krijgen van de onbedriegelijke veruitwendiging eener persoonlijkheid. Het is de kostbare eigenschap van het karakter. Reeds bij zijn eerste verschijnen in den tijd van het uitbundig impressionisme — en dien hij zelf in volle zielsdrift meevierde — gaf hij, door een toen wel uitzonderlijke beheerschtigheid in eigen uitingen, daarvan blijk. Hoe vurig en strijdvaardig verdediger hij zich steeds toonde voor de stoutmoedigheden van een verjongd kunstleven, hij liet daardoor zich niet uit d' eigen koers sturen en als zooveel anderen zijn succes beproeven met een artistieken smokkelhandel. Zijn kunstbeoefening, daarvan was hij zich stellig bewust, had alle avontuurlijke wegen te mijden om strak gericht te blijven op het gestelde doel: gelijkenis-treffen. En dit brengt mee bijzondere eischen van voorbereiding en andere voorwaarden bij de schilderkunstige uitvoering, al zal hij mogelijk innerlijk begeerd hebben te zijn aangelegd met nog andere gaven, die hem over het werk van machtiger rasschilders zoo dikwijls zijn vervoering deed uiten. Die erkenning van hoogere eigenschappen zou